

2024 TOIMINTASUUNNITELMA

LEADER

Suupohja

Euroopan unionin
osarahoittama

Sisällysluettelo

1. JOHDANTO	3
2. YHDISTYSTOIMINTA	4
2.1. Toimintaperiaatteet	4
2.1.1. Toiminta-ajatus	4
2.1.2. Visio	4
2.1.3. Arvot	5
2.2. Organisaatio	5
2.2.1. Yhdistyksen kokous	5
2.2.2. Hallitus	5
2.2.3. Työjaosto	6
2.2.4. Toimialaryhmät	6
2.2.5. Nuorisajaosto	6
2.2.6. Toimisto	6
2.3. Jäsenyys	6
2.3.1. Kuntajäsenet	6
2.3.2. Yritys- ja yhteisöjäsenet	6
2.3.3. Henkilöjäsenet	6
2.3.4. Kannatusjäsenet	6
2.4. Tilintarkastajat	6
3. SUUPOHJAN KEHITTÄMISYHDISTYKSEN TOIMINTA VUONNA 2024	7
3.1. Ohjelmallinen seudullinen kehittäminen	8
3.1.1. Leader-toiminta	8
3.1.1.1. Leader-ohjelmakausi 2023–2027	8
3.1.2. Yhdistyksen omat hankkeet vuonna 2024	9
3.1.2.1. Toimintaraha 2023–2027	9
3.1.2.2. Toimintaraha siirtymäkausi	9
Leader-tiedotustoiminta	9
3.1.2.3. CERV-rahoitus	10
3.1.2.4. Visit Suupohja sykähdyttää	10
3.1.2.5. Satumainen Suupohja	10
3.2. Kansainvälinen hanketoiminta	10
3.2.1.1. Kylään Külle!	11
3.3. Kylien kehittäminen	11
3.3.1. Yhdistyksen omat kylien kehittämishankkeet vuonna 2024	11
3.3.1.1. Tulevaisuuden kylä 2.0	11
3.3.1.2. Kestävät ja kyvykkäät kumppanikylät	11
3.4. Nuorten aktivointi ja osallisuus	12
3.4.1. Yhdistyksen omat nuorten hankkeet vuonna 2024	12
3.4.1.1. Tulevaisuuden tekijät	12
3.4.1.2. Nuorisohanke AVI:n rahoituksella	12
3.4.1.3. Nuoret äänessä	12
3.5. Yritys-, Yhteisö- ja NuorisoLeader-raha	12
4. MUU TOIMINTA JA YHTEISTYÖTAHOT	13

1. Johdanto

Vuonna 2024 Leader Suupohjan toiminnan pääpaino on rahoituskauden 2023–2027 toimissa ja erityisesti Virtaa viisikkoon-paikallisen kehittämisstrategian ja omien hankkeiden toteuttamisessa. Myös ohjelmakauden 2014–2022 hankkeiden loppuunsaattaminen vaatii osaltaan työpanosta vuoden aikana. Toimintavuoden aikana keskitytään uuden rahoituskauden tukimuodoista viestimiseen ja hakijoiden aktivoimiseen. On myös tärkeää saada päätöksenteko- ja maksatusprosessit hyvin käyntiin vuoden aikana. Myös ohjelmakauden 2014–2022 toiminnan ja hankkeiden tuloksista ja vaikuttavuudesta kerrotaan monikanavaisesti. Maa- ja metsätalousministeriö on valmistellut vaikuttavuusmallin Leader-työn arvioimiseksi ja vaikuttavien tuloksien esille tuomiseksi. Vaikuttavuusmallia toteutetaan yhteistyössä ministeriön, ruokaviraston ja Leader-ryhmien kesken.

Leader Suupohja on hakemassa CERV-rahoituksen välittäjäorganisaatioksi yhdessä yhdeksän muun suomalaisen Leader-ryhmän kanssa. Jos CERV-rahoitusta saadaan, voidaan alueelle rahoittaa hankkeita, joilla muun muassa parannetaan kansalaisjärjestöjen resilienssiä ja valmiuksia sekä lähidemokratiaa alueella.

Visit Suupohja sykähdyttää -hankkeessa kehitetään Visit Suupohja -brändiä ja Visit Suupohja -sivustoa (visitsuupohja.fi) siten, että se vastaa yhä paremmin alueen asukkaiden ja matkailijoiden tarpeita. **Satumainen Suupohja -hanke** jatkaa lähimatkailun kehittämistyötä alueella ja sen tavoitteena on Visit Suupohja -sivuston sekä matkailupalvelujen uudenlainen näkyvyys. Hankkeessa tuodaan alueen upeita luonto- ja matkailukohteita esiin videoiden, kuvien, 3D-mallinnusten ja tarinoiden avulla.

KYLÄT

Kylien kehittäminen jatkuu **Tulevaisuuden kylä 2.0- hankkeessa**. Hanke on uudentyypinen Älykäs kylä -yhteistyöhanke, jolla pyritään vahvistamaan Etelä-Pohjanmaan kylien elinvoimaisuutta ja viihtyisyyttä innovatiivisten toimintamallien kautta. Hanketta hallinnoi Leader Suupohja. Tämän hankkeen rinnalle Etelä-Pohjanmaan Leader-ryhmät hakevat huhtikuun haussa ELY-keskukselta **Kestävät ja kyvykkäät kumppanikylät** -hanketta, jonka teemoina on kumppanuus, kriisinkestävyys/huoltovarmuus sekä yhteisöllisyys. Hankkeen hallinnoijana tulee olemaan Leader Liiveri. Molemmat hankkeet ovat maakunnallisia eli niitä toteuttavat Etelä-Pohjanmaan Leader-ryhmät yhdessä ja ne saavat rahoituksen Etelä-Pohjanmaan ELY-keskukselta.

NUORET

Nuorten aktivointia ja osallisuuden kehittämistä tehdään **Tulevaisuuden tekijät** -hankkeessa vielä kevään 2024 ajan. Hankkeen teemoja ovat media- ja ympäristökasvatus, nuorten osallisuus ja kansainvälisyys. Hankkeen tavoitteena on myös Nuoriso Leader-toiminnan vakiinnuttaminen Suupohjaan. Rahoitusta uuteen nuoriso-hankkeeseen haetaan Etelä-Pohjanmaan Leader-ryhmien yhteistyönä AVI:lta ja nuorison aktivointityötä on tarkoitus jatkaa myös Leader-rahoituksella.

KANSAINVÄLISYYS

Vuoden 2024 aikana kansainvälistä yhteistyötä tehdään Viroon **Kylään-Küllä!** -hankkeessa, jossa Leader Suupohja aktivoi ja mallintaa ystävyyskylä- ja yhteisötoimintaa virolaisen hankekumppanin Valgamaa Partnerluskogun kanssa. Hankkeen tavoitteena on lisätä kylien ja yhdistysten välistä yhteistyötä yli maan rajojen ja auttaa niitä löytämään kansainvälinen yhteistyökumppani. Kylien ja yhteisöjen lisäksi kohderyhmänä ovat nuoret. Toimintavuoden aikana jatketaan myös kansainvälistä hankeyhteistyötä geopark- ja ympäristökasvatusteemojen parissa.

MUUT

Yritys-, Yhteisö- ja NuorisoLeader -rahaa myönnetään alueen yrityksille, yhdistyksille ja nuorten ryhmille pieniin investointi- tai kehittämisprojekteihin. Rahoituksen kautta halutaan saada aikaan hakijatahoille uutta toimintaa ja innostusta kehittämiseen. Hakijayhdistyksen tai -yrityksen tulee olla Suupohjan Kehittämisyhdistys ry:n jäsen- NuorisoLeader-raham kohdalla tällaista vaatimusta ei ole. Rahoitus tulee yhdistyksen omista varoista.

Leader Suupohja koordinoi ja toteuttaa **Suupohjan seutuviestintää** yhteistyössä alueen kuntien ja koulutus kuntayhtymä Vuoksin kanssa. Toimintaa ohjaa seudullinen viestintätiimi ja viestinnän budjettiin osallistuvat mukana olevat tahot. Seutuviestintä pitää sisällään alueen yhteisiä viestintä- ja markkinointitoimia sekä Visit Suupohja -sivuston kehittämistä.

Toimintavuonna kiinnitetään edelleen huomiota myös jäsenistön aktivointiin ja yhdistyksen jäsenmäärän lisäämiseen. Leader-toiminta on vakiinnuttanut asemansa suupohjalaisen maaseudun kehittämistyössä. Leader Suupohja tarjoaa kehittämiselle toimintansa ja rahoituksensa kautta hyviä välineitä, oli kyse sitten yritysten, kylien, kulttuurin, palvelujen tai elinkeinojen kehittämisestä ympäristöarvot ja kestävä kehitys huomioiden.

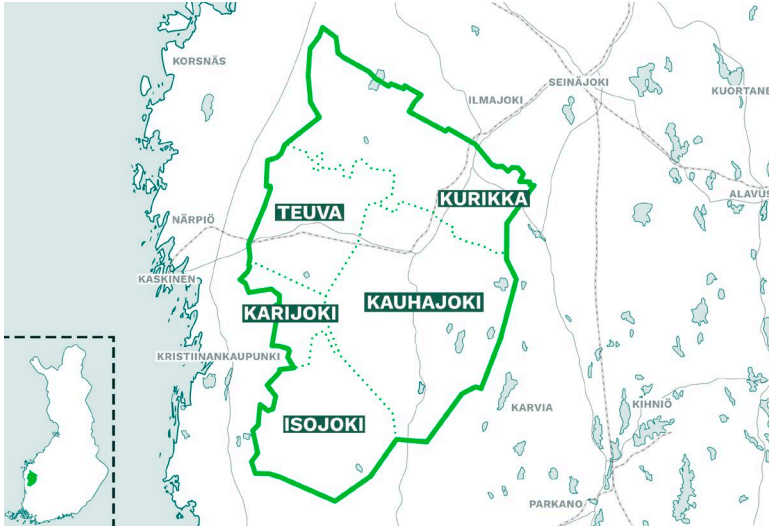
Kauhajoella 21.3.2024

Hallitus

2. Yhdistystoiminta

Leader Suupohja on Isojoen, Karijoen, Kauhajoen, Kurikan (pl. Jalasjärvi) ja Teuvan alueella toimiva riippumaton maaseudun kehittämisorganisaatio. Toteutamme alueella EU-osarahoitteista paikallista kehittämisstrategiaa. Toimintaamme kuuluu niin paikallisen, seudullisen kuin kansainvälisenkin kehittämistoiminnan hankkeistaminen järjestö-, julkisyhteisö- ja yrityspuolella. Yhdistys on eri tavoin osallisena alueen kehittämistoiminnassa vastaten myös alueen kylien ja yhteisöjen kehittämisestä.

Kuva 1. Yhdistyksen toiminta-alue Leader-ohjelmakaudella 2023–2027.

Yhdistyksen tarkoituksena on kannustaa toiminta-alueensa asukkaita, yrityksiä, yhteisöjä ja säätiöitä yhteistyöhön alueensa kehittämiseksi ja maaseudun elinvoimaisuuden parantamiseksi sekä lisätä maaseudun kehittämiseen liittyvää osaamista ja kokemustenvaihtoa eri maaseutualueiden välillä kansainvälinen yhteistyö mukaan lukien.

Tarkoituksen toteuttamiseksi yhdistys:

1. Osallistuu maaseudun kehittämisohjelmien toteuttamiseen paikallisia voimia ja omatoimisuutta hyödyntäen.
2. Tekee yhteistyötä asukkaiden, yritysten, yhteisöjen, ja muiden organisaatioiden kanssa.
3. Laatii ja toteuttaa kehittämissuunnitelmia.
4. Neuvoa ja opastaa toiminta-alueensa asukkaita, yrityksiä, yhteisöjä ja muita organisaatioita maaseudun kehittämiseen liittyvissä asioissa.
5. Järjestää toiminta-alueellaan koulutus-, neuvonta- ja tiedotustilaisuuksia.
6. Toimii maaseudun kehittämisasioissa jäsentensä yhteistyöelimenä.
7. Tekee aloitteita eri viranomaisille.
8. Harjoittaa tiedotus- ja julkaisutoimintaa.
9. Tekee maaseudun kehittämiseen liittyviä selvityksiä.

2.1. Toimintaperiaatteet

2.1.1. Toiminta-ajatus

Yhdistyksen toiminta-ajatuksena on paikallisten palveluiden ja työllisyyden sekä alueen ja sen asukkaiden hyvinvoinnin ja viihtyvyyden lisääminen osallistamalla seudulliseen kehittämiseen sekä rahoittamalla että toteuttamalla hankkeita.

2.1.2. Visio

Visio on, että vuonna 2027 Suupohjan alue on elinvoimainen, uudistuva ja älykäs maaseutualue. Se tarjoaa kaiken ikäisille asukkaille yhteisöllistä elämänmenoa, saavutettavia palveluita sekä turvallisen ja kestävästä asuin ympäristön. Yrityksille se mahdollistaa kannattavan toimintaympäristön ja yrittämisen edellytykset sekä osaavan työvoiman saannin. Hyvinvointia sekä alueen pito- ja vetovoimaa vahvistavat alueen ainutlaatuinen luonto ja monimuotoinen kulttuuritarjonta. Aluetta kehitetään kestävästi ja kansainvälisyyttä hyödyntäen.

2.1.3. Arvot

Arvot kuvastavat toimintaamme ja muistuttavat, mitkä asiat olemme kokeneet yhteisesti tärkeiksi. Yhdistyksen toimintaa ohjaavat seuraavat arvot: 1. paikallisuus, 2. asiakaslähtöisyys, 3. elinvoimaisuus, 4. avoimuus ja 5. aktiivisuus.

Paikallisuus tarkoittaa, että olemme toimija, joka kehittää aluetta ruohonjuuritasolta lähtien ja toimii "aidosti lähellä asiakasta".

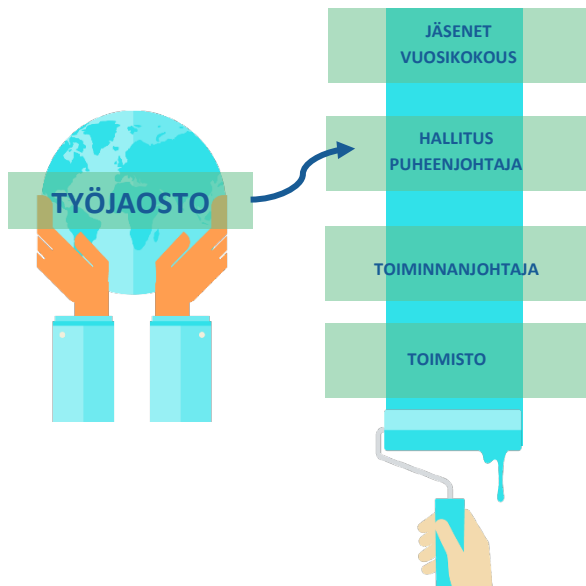
Asiakaslähtöisyys tarkoittaa yhdistyksessä sitä, että pyrimme toiminnassamme huomioimaan jokaisen asiakkaan yksilölliset tarpeet, palvelumme ovat monipuolisia ja toimimme joustavasti sekä tasa-arvoisesti.

Alueen elinvoimaisuus on tärkeää, ja pyrimme toimintamme kautta vahvistamaan alueen hyvinvointia ja elinkeinotoimintaa.

Toimimalla avoimesti vahvistamme asiakkaiden ja muiden sidosryhmien luottamusta meihin.

Yhdistyksen vahvuutena on työntekijöiden, hallituksen ja muiden luottamushenkilöiden sitoutuneisuus tekemäänsä työhön. Yhdistys tunnetaan alueella aktiivisena toimijana ja aktivoijana. Yhdistys on vahvasti sitoutunut edistämään seutukunnan hyvinvointia yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa.

2.2. Organisaatio

Kuva 2. Yhdistyksen organisaatiorakenne.

2.2.1. Yhdistyksen kokous

Yhdistyksen ylintä päätösvaltaa käyttää yhdistyksen kokous. Yhdistyksen vuosikokous pidetään vuosittain viimeistään huhtikuun loppuun mennessä.

2.2.2. Hallitus

Yhdistyksen toimeenpanevana elimenä on hallitus, johon kuuluu 15 varsinaista jäsentä. Varsinaisille jäsenille valitaan henkilökohtaiset varajäsenet. Varsinaisten jäsenten ja varajäsenten tulee edustaa tasapuolisesti maa- ja metsätalousministeriön kolmikantavaatimuksen mukaisesti paikallista yksityistä sektoria, julkista sektoria sekä yleishyödyllisiä yhteisöjä. Hallituksessa tulee olla vähintään yksi jäsen jokaisesta yhdistyksen toimialueen kunnasta. Vuodesta 2020 lähtien kuntien paikkajako on ollut seuraava: Kauhajoki 4, Kurikka 4, Teuva 3, Isojoki 2 ja Karijoki 2.

Hallituksen varsinaisten jäsenten yhtäjaksoinen enimmäisaika hallituksessa ei saa olla pidempi kuin kuuden toimikauden mittainen. Puheenjohtaja- ja varajäsenvuosia ei lasketa hallituksen jäsenen toimivuosiin. Hallituksen varsinaisten jäsenten ja varajäsenten toimikausi on vuosi.

2.2.3. Työjaosto

Hallitus valitsee keskuudestaan työjaoston, johon kuuluu hallituksen puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja sekä 3–5 hallituksen varsinaista jäsentä. Työjaoston puheenjohtajana toimii hallituksen puheenjohtaja ja varapuheenjohtajana hallituksen varapuheenjohtaja. Työjaoston tehtävänä on valmistella hallitukselle esitettävät henkilöstöhallintoon liittyvät asiat sekä toimia toiminnanjohtajan ja toimiston välittömänä työnantajana.

2.2.4. Toimialaryhmät

Hallitus voi perustaa tarvittaessa toimialakohtaisia työryhmiä ja muita toimikuntia, joihin kuuluu vähintään yksi hallituksen varsinainen jäsen. Toimialakohtaisiin ryhmiin voidaan tarvittaessa kutsua myös yhdistyksen ulkopuolisia asiantuntijajäseniä.

Vuonna 2023 aloitti toimintansa elinkeinojaosto, jonka tehtävänä on käsitellä uuden rahoituskauden yritystukihakemuksia sekä toimia tiedotuskanavana yleisesti alueen kuntien elinkeinohenkilöiden ja Leader Suupohjan välillä. Elinkeinojaosto ei tee hallitukselle esityksiä yrityshankkeiden rahoituksesta.

2.2.5. Nuorisajaosto

Vuonna 2022 käynnistyi yhdistyksen oma nuoriso-Leader-toiminta. Jaosto koostuu toiminta-alueen aktiivisista ja vaikuttamishaluisista nuorista, jotka haluavat olla mukana vaikuttamassa muun muassa nuorten asumisen, elämisen ja harrastusmahdollisuuksien kehittämiseen. Nuorisajaosto aktivoi ja arvioi NuorisoLeader-rahahakemuksia ja antaa lausunnon Leader-hankkeista, joissa on nuorisoon kohdistuvia toimia. Jaosto kokoontuu säännöllisesti, suunnittelee erilaisia nuorten tapahtumia ja osallistuu valtakunnalliseen nuoriso-Leader-toimintaan.

2.2.6. Toimisto

Hallituksen alaisena toimii yhdistyksen toimisto. Toimiston tehtävänä on toteuttaa yhdistyksen toimintasuunnitelmaa hallituksen ja työjaoston antamien ohjeiden mukaan. Toimiston esimiehenä toimii toiminnanjohtaja. Yhdistyksellä on pysyvä toimisto osoitteessa Puistotie, Kauhajoki 51 (avoinna ma, ke-to klo 10–15) ja sivutoimisto Yrityspalvelupiste Formussa Kurikassa, jossa olemme tavattavissa tiistaisin, torstaisin tai sopimuksen mukaan.

2.3. Jäsenyys

Yhdistyksen varsinaisia jäseniä voivat olla yhdistyksen toiminta-alueella toimivat oikeustoimikelpoiset yhteisöt sekä toiminta-alueen kehittämisestä kiinnostuneet yksityiset henkilöt. Yhdistyksen jäsenrekisterissä oli joulukuussa 2023 yhteensä 278 jäsentä.

2.3.1. Kuntajäsenet

Kuntajäsenten lukumäärä 31.12.2023 oli 5; Isojoki, Kurikka, Karijoki, Kauhajoki ja Teuva. Kuntien vuotuinen jäsenmaksu vuonna 2023 oli 170 €.

2.3.2. Yritys- ja yhteisöjäsenet

Yhdistyksellä oli vuoden 2023 lopussa yritys- tai yhteisöjäseniä 170 kappaletta. Yritys- ja yhteisöjäsenten jäsenmaksu vuonna 2023 oli 35 € vuodessa.

2.3.3. Henkilöjäsenet

Yhdistyksellä oli vuoden 2023 lopussa 103 henkilöjäsentä. Henkilöjäsenten jäsenmaksu vuonna 2023 oli 10 € vuodessa.

2.3.4. Kannatusjäsenet

Yhdistyksellä voi olla kannatusjäsenenä yksityinen henkilö tai oikeustoimikelpoinen yhteisö. Yhdistyksellä ei toimintavuoden 2023 aikana ollut kannatusjäseniä.

2.4. Tilintarkastajat

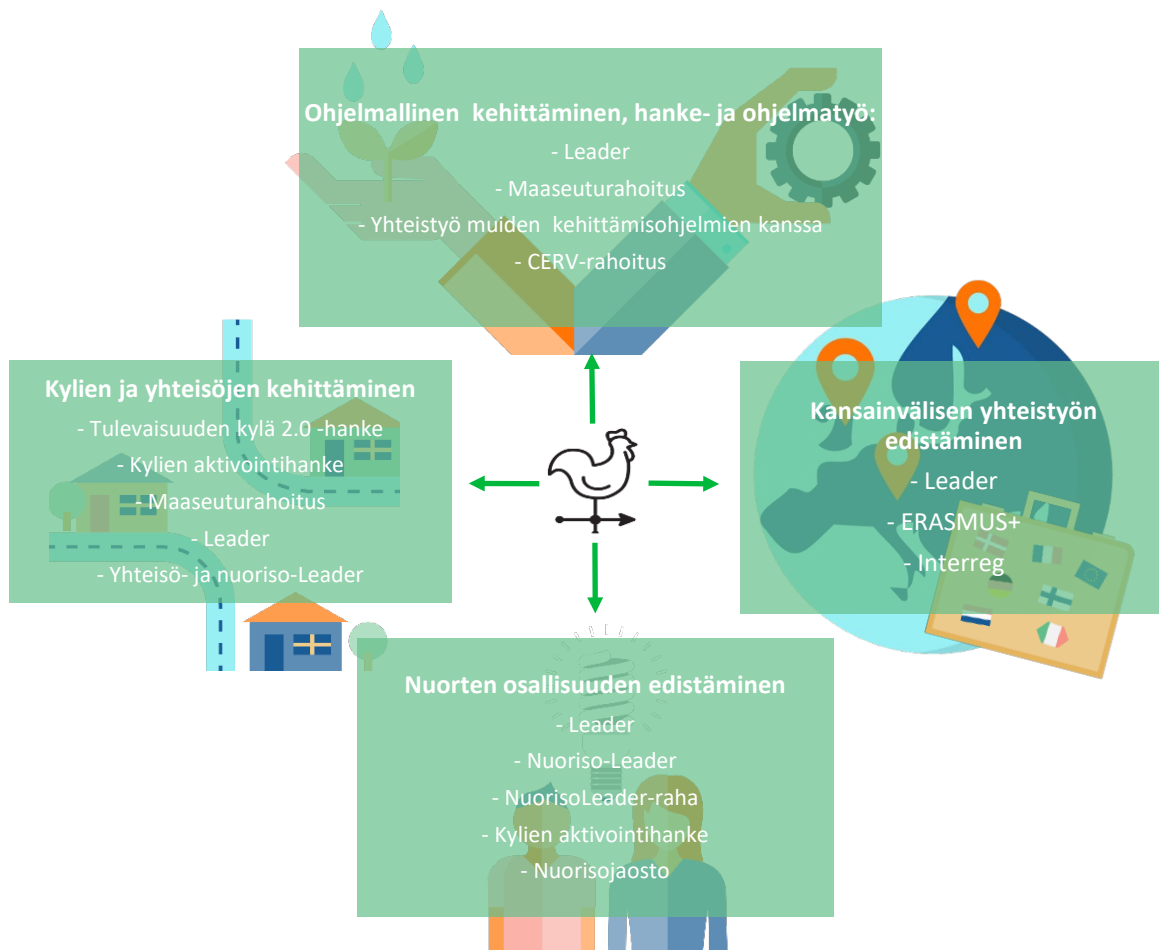
Yhdistyksen vuosikokous valitsee yhden auktorisoidun tilintarkastajan tai tilintarkastusyhteisön sekä yhden auktorisoidun varatilintarkastajan tai varatilintarkastusyhteisön. Tilintarkastajat valitaan hallituksen toimikaudeksi.

3. Suupohjan Kehittämisyhdistyksen toiminta vuonna 2024

Yhdistyksen sääntöjen mukainen toiminta on jaettu neljään eri toiminta-alueeseen, jotka on ositettu alla olevassa kuvassa. Toiminta-alueet ovat:

- ✓ Ohjelmallinen seudullinen kehittäminen.
Toiminta käsittää hankkeiden ja strategioiden suunnittelun, koordinoinnin ja toteutuksen. Hankkeet voivat olla omia tai muille tehtäviä toimeksiantoja.
- ✓ Kansainvälisen yhteistyön edistäminen.
Toiminta käsittää eurooppalaisen Leader-verkoston ja myös muiden ohjelmien kautta tehtävän yhteistyön. Hankkeet voivat olla joko yhdistyksen omia tai muille tehtäviä toimeksiantoja.
- ✓ Kylien ja yhteisöjen kehittäminen.
Kyltien ja niiden palveluiden sekä asumismahdollisuuksien kehittäminen eri ohjelmien, kuten kyltien aktivointihankkeiden kautta.
- ✓ Nuorten osallisuuden edistäminen. Nuorten aktivointi ja hanketoimintaan tutustuttaminen. Nuorisajaoston toiminnan koordinointi.

Kuva 3. Yhdistyksen toiminta-alueet.

3.1. Ohjelmallinen seudullinen kehittäminen

3.1.1. Leader-toiminta

Vuonna 2024 toiminnan pääpaino on uuden rahoituskauden käynnistymiseen liittyvissä tehtävissä ja hanketoiminnan edistämisessä; hankehakijoiden aktivoimisessa, rahoitusmahdollisuuksista ja Virtaa Viisikkoon -kehittämisstrategiasta tiedottamisessa. On myös tärkeää saada päätöksenteko- ja maksatusprosessit hyvin käyntiin vuoden aikana. Myös ohjelmakauden 2014–2022 hankkeiden loppuunsaattamiseen tulee panostaa, että ne toteutuisivat tavoitteiden mukaisina.

3.1.1.1. Leader-ohjelmakausi 2023–2027

1.1.2023 alkaneen rahoituskauden 2023–2027 hankehaut aukesivat vaiheittain vuoden 2023 aikana. Vuoden 2024 aikana avautuvat vielä vaiheittain muun muassa pienhankkeiden haku, päätöksentekomahdollisuus kaikkien hankemuotojen osalta sekä hankkeiden maksatusten haku. Päätöksentekoprosessin käynnistyttyä jatkamme hyvää käytäntöä aloituspalaverien pitämisestä hanketoteuttajien kanssa.

Uuden ohjelmakauden toimia toteutetaan uudella toimintarahalla, johon saatiin ennako kevään 2023 aikana. Toimintarahan maksatus on sidottu rahoitettujen hankkeiden maksatuksen etenemiseen ja toteutumiseen. Paikalliseen kehittämisstrategiaan varattu kuntarahoitus toimii ns. ”könttärahoitus-periaatteella”, mikä tarkoittaa, että kunnat eivät voi vaikuttaa, mitä hankkeita Leader-ryhmä rahoittaa, vaan ryhmän hallitus päättää niistä. Edellä mainittu kuntarahoituksen periaate on maa- ja metsätalousministeriön edellyttämä malli Leader-ohjelmien rahoituksen saamiseksi.

Leader Suupohja jatkaa samalla toiminta-alueella kuin edellisellä ohjelmakaudella. Leader Suupohjan toiminta-alueeseen kuuluvat Kauhajoen ja Kurikan (pl. Jalasjärvi) kaupungit sekä Teuvan, Karijoen ja Isojoen kunnat. Toiminta pohjautuu Virtaa viisikkoon -kehittämisstrategiaan, jonka painopisteet ja läpileikkaavat teemat ovat seuraavat:

Kuva 4. Virtaa Viisikkoon-kehittämisstrategian painopisteet.

Painopisteet sisältävät monenlaisia asioita ja kokonaisuuksia, joita ovat:

1. Vahvistetaan alueen elinvoimaa tukemalla uusien mikroyritysten syntymistä ja edistämällä olemassa olevien yritysten kannattavuutta, kilpailukykyä ja kasvamista. Edistetään osaavaan työvoiman saantia ja yritysten välistä yhteistyötä.
2. Vahvistetaan kylien ja paikallisyhteisöjen elinvoimaa ja yhteisöllisyyttä. Edistetään uudenlaisten palvelujen syntymistä ja käyttöönottoa, älykkäitä ratkaisuja, kiertotaloutta sekä osaamista. Tuetaan asumisen turvallisuutta ja omavaraisuutta sekä infrastruktuurin kunnossapitoa.
3. Edistetään alueen (luonto)matkailua ja kulttuuritoimintaa osana alueen pito- ja vetovoimaa sekä asukkaiden hyvinvointia.
4. Aktivoidaan alueen nuoria oman asuinseutunsa kehittämiseen ja osallisuuteen. Edistetään alueen kansainvälistymistä.

3.1.2. Yhdistyksen omat hankkeet vuonna 2024

3.1.2.1. Toimintaraha 2023–2027

(Toteutusaika 26.1.2023-31.12.2029)

Toimintarahalla mahdollistetaan paikallisen kehittämisstrategian mukainen Leader-ryhmän toiminta sekä lisätään paikallisten toimijoiden aktiivisuutta ja tietämystä Leader-toiminnasta.

Toimintaraha -hankkeen keskeisiä tavoitteita ja toimenpiteitä ovat:

1. Leader-toimiston ylläpitäminen Kauhajoella ja Kurikassa.
2. Leader-ohjelman koordinointi. Ohjelmaa varten on palkattu toiminnanjohtaja, talousasiantuntija, kehittämisasiantuntija ja osa-aikainen tiedottaja. Myös muut yhdistyksen työntekijät voivat tehdä tarvittaessa työtä hankkeelle.
3. Leader-ryhmän hallituksen sekä muiden mahdollisten Leader-toimintaan liittyvien työryhmien toiminnan mahdollistaminen.
4. Leader-rahoituksesta tiedottaminen, erilaisten tiedotustilaisuuksien tai -tapahtumien järjestäminen ja tiedotusmateriaalin tekeminen.
5. Hankehakijoiden ja -vetäjien opastaminen ja neuvominen.
6. Leader-ryhmän yhteistyösuhteiden ja verkostosuhteiden hoitaminen.
7. Hankkeessa työskentelevien henkilöiden, yhdistyksen hallituksen ja jaostojen jäsenten tietotaidon ylläpitäminen osallistamalla erilaisiin koulutuksiin ja tilaisuuksiin tai järjestämällä niitä itse.
8. Kansainvälinen yhteistyö ja yhteistyöhankkeiden valmistelu.

Yhdistyksen työntekijöiden työhyvinvointiin on panostettu mm. huomioimalla ergonomia-asiat työpisteillä, hankkimalla työntekijöiden käyttöön Break pro -taukoliikuntasovellus ja järjestämällä puolivuositain yhteistä TYHY-toimintaa. Omaehtoiseen työhyvinvoinnin kehittämiseen kannustetaan Smartum-seteleiden avulla sekä kustantamalla kaksi hierontaa sekä kevät- että syyskaudella. Vuosittain pidetään myös kehityskeskustelut.

3.1.2.2. Toimintaraha siirtymäkausi

(Toteutusaika 1.1.2022-30.4.2025)

Siirtymäkauden toimintarahalla hoidetaan keväälle 2025 saakka kauden 2014–2020 sekä sitä seuranneen siirtymäkauden loppuunsaattamiseen liittyviä tehtäviä. Tällaisia ovat muun muassa hanke- ja maksatusneuvonta sekä tarvittavat raportoinnit.

Leader-tiedotustoiminta

Leader-toiminnan luonteeseen kuuluu avoimuus ja tietojen vaihto. Avoimuusperiaatteen mukaisesti hyväksytyistä hankkeista ja yhdistyksen toiminnasta tiedotetaan yhdistyksen verkkosivuilla (www.leadersuupohja.fi), sosiaalisen median kanavissa (Facebook, Instagram, LinkedIn), kuudesti vuodessa ilmestyvässä sähköisessä uutiskirjeessä, ilmoituksissa painetuissa ja sähköisissä julkaisuissa. Viestintää ohjaa viestintäsuunnitelma ja kuukausikohtainen vuosikello.

Toiminnasta ja rahoitusmahdollisuuksista kertovaa materiaalia tuotetaan tarpeen mukaan uuden ohjelmakauden graafista ilmettä mukailen. Viestinnän painopisteinä vuonna 2024 ovat: 1) ajankohtaisista rahoitusasioista viestiminen tuenhakijoille, 2) uusien hankkeiden toimintaan tutustuttaminen, 3) MiniLeader-rahoituksen näkyväksi tekeminen ja 4) selkeä kieli.

Viestinnällinen yhteistyö eteläpohjalaisten Leader-ryhmien ja maaseutuviestinnän koordinaattorin kanssa jatkuu. Leader Suupohja vastaa yhteisviestinnästä loka-joulukuussa 2024. Ulkoista viestintää tehdään Etelä-Pohjanmaan tasolla Uhoo-uutiskirjeen ja Maaseutu.fi -sivuston aluesivulla (www.maaseutu.fi/ep). Etelä-Pohjanmaan Leader-ryhmien yhteinen viestintätiimi kokoontuu säännöllisesti ja viestinnälliset panostukset aikatauluineen on kirjattu Leader-toiminnan vuosikelloon.

Sisäisen viestinnän välineinä hyödynnetään muun muassa viikoittaisia tiimipalavereita, WhatsApp-ryhmää, Microsoft Teamsin sisältöjä ja sähköisiä kalentereita.

Leader Suupohjasta on edustaja valtakunnallisessa Leader-viestintätyöryhmässä.

3.1.2.3. CERV-rahoitus

Leader Suupohja on hakemassa CERV-rahoituksen välittäjäorganisaatioksi yhdessä yhdeksän muun suomalaisen Leader-ryhmän kanssa. Jos CERV-rahoitusta saadaan, voidaan alueelle rahoittaa hankkeita, joilla muun muassa parannetaan kansalaisjärjestöjen resilienssiä ja valmiuksia sekä lähidemokratiaa alueella. Hanke on kolmevuotinen sijoittuen vuosille 2025-2027. Hankehaku päättyy 7.3.2024. Hankkeen haun painopisteitä ovat:

- Kansalaisjärjestöjen resilienssin ja valmiuksien vahvistaminen
- Kansalaisjärjestöjen perusoikeuksia ja demokratiaa edistävän työn tukeminen ja tietoisuuden lisääminen
- Vuoropuhelun, avoimuuden ja hyvän hallinnon edistäminen myös sellaisissa tilanteissa, joissa kansalaisyhteiskunnan tila on kaventunut.

3.1.2.4. Visit Suupohja sykähdyttää (Toteutusaika 1.1.2023-30.4.2024)

Hankkeessa kehitetään Visit Suupohja -brändiä ja Visit Suupohja -sivustoa (visitsuupohja.fi) siten, että se vastaa yhä paremmin alueen asukkaiden ja matkailijoiden tarpeita. Matkailijat haluavat saada sivustolta yhä enemmän ja tarkempaa tietoa, mutta myös elämyksellistä sisältöä.

Hankkeessa päivitetään kohdesivuja, lisätään uusia kohteita sekä kohteita myös vuodenaikojen mukaan esim. avantouintipaikat, pulkkamäet ja pääsiäiskokot. Hankkeessa käännetään kaikki kohteet myös Ruotsin ja Englannin kielelle, kontaktoidaan kohteita ylläpitäviä yhdistyksiä, päivitetään OutdoorActive-tietoja ja pidetään toimijoille tarvittaessa some- ja Canvakoulutuksia.

Hankkeen toimia toteuttaa vuonna 2024 kehittämisasiantuntija Tuija Takamäki.

3.1.2.5. Satumainen Suupohja (Toteutusaika 1.1.–31.12.2024)

Hankkeessa tavoitteena on Visit Suupohja -sivuston sekä alueen matkailupalvelujen kehittäminen ja uudenlainen näkyvyys. Hankkeen kehittämistoimenpiteillä tuodaan aluetta esiin XR-tekniologialla tuotettujen 360° videoiden, kuvien ja 3D mallinnusten avulla. Hankkeessa kerätään alueelta matkailussa hyödynnettäviä tarinoita, joita sitten hyödynnetään sivustolla ja muussa materiaalissa monipuolisesti.

Muita hankkeessa tapahtuvia toimenpiteitä ovat:

- Bussikuljetuksen testaaminen kokeiluluontoisesti alueen kansallispuistoihin lähialueen rautatieasemilta
- Opintomatkan järjestäminen seutuviestintätiimille ja muille Visit Suupohjan sisällöntuotossa mukana oleville toiseen Visit -organisaatioon
- Lisätä tietoutta Welcome Cyclist ja STF (Sustainable Travel Finland) -tunnuksista ja niiden tuomista hyödyistä alueella.

Hankkeessa toimii hankevastaavana Riikka Timonen.

3.2. Kansainvälinen hanketoiminta

Leader Suupohja kehittää tavoitteellisesti kansainvälistä toimintaansa myös vuoden 2024 aikana. Leader Suupohjan valmistelee geoparkin ja ympäristökasvatuksen ympärille keskittyvää yhteistyöhanketta Leader Pohjois-Satakunnan sekä saksalaisen ja itävaltalaisen hankekumppanin kanssa.

Leader Suupohja kuuluu seuraavien Interreg-hankkeiden sidosryhmiin: 1. Biowind - Increasing social acceptance for wind energy in EU regions through environmental and community based planning, 2. CRD Europe - Corporate Digital Responsibility in Europe, 3. DETOCS – Decarbonising the Tourism Industry in Post Covid-19 Support ja 4. Codil - Covid-Disrupted regional innovation ecosystems. Näissä kumppanina Suomessa toimii Etelä-Pohjanmaan liitto.

Muihin kansainvälisiin hankkeisiin osallistutaan toimintavuoden aikana mahdollisuuksien mukaan.

3.2.1. Yhdistyksen omat kansainväliset hankkeet vuonna 2024

3.2.1.1. Kylään Külle!

(Toteutusaika 1.1.-31.12.2024)

Kylään Külle! -hankkeessa Leader Suupohja aktivoi ja mallintaa ystävyyskylä- ja yhteisötoimintaa virolaisen hankekumppanin Valgamaa Partnerluskogun kanssa. Hankkeen tavoitteena on lisätä alueidenvälistä yhteistyötä, auttaa alueiden kyliä ja yhteisöjä löytämään toisensa, verkostoitumaan ja saamaan kokemusta yhdessä toimimisesta kansainvälisesti. Kylien ja yhteisöjen lisäksi kohderyhmänä ovat nuoret ja alueen kunnat.

Hankkeen kehittämistarpeet voidaan tiivistää seuraavaan:

1. Kansainvälisen yhteistyön aloittaminen uusien toimijaryhmien kesken.
2. Ystävyyskylä- ja -yhteisötoiminnan mallin luominen ja kokeilu.
3. Ystävyyskaupunkitoiminnan mahdollisuuksien selvittäminen.
4. Eri toimijoiden yhteistyön edistäminen.
5. Kulttuurisen tiedon ja kokemuksen lisääminen suomalaisten ja virolaisten välillä.

Hankkeessa toimii hankevastaavana Aili Raudla-Majakangas.

3.3. Kylien kehittäminen

Kylien kehittäminen on yksi yhdistyksen päätoiminta-alueista. Yhteistyö kylätoiminnan saralla on vilkasta maakunnallisen kyläyhdistyksen, suupohjalaisten ja eteläpohjalaisten kylätoimijoiden, kylien kehittämishankkeiden työntekijöiden sekä Leader-ryhmien kanssa.

3.3.1. Yhdistyksen omat kylien kehittämishankkeet vuonna 2024

3.3.1.1. Tulevaisuuden kylä 2.0

(Toteutusaika 1.10.2023 - 31.5.2026)

Hanke on uudentyyppinen Älykäs kylä- yhteistyöhanke, jossa valitaan kyliä/kyläryhmiä toteuttamaan uusia innovatiivisia toimintamalleja koko Etelä-Pohjanmaan alueella. Hankkeessa pyritään vahvistamaan kylien elinvoimaisuutta ja viihtyisyyttä innovatiivisten toimintamallien kautta. Tämä tapahtuu perustamalla kuntiin ja kyliin teemaryhmiä (pilottikylät), joissa kokeillaan ja jaetaan uusia malleja valituista teemoista.

Hanke on maakunnallinen eli sitä toteuttavat Etelä-Pohjanmaan Leader-ryhmät yhdessä. Hanketta hallinnoi Leader Suupohja ja sille on haettu rahoitus Etelä-Pohjanmaan ELY-keskukselta. Hankkeessa on kolme teemaa:

- Energiakylät
- Digitaalisten palvelujen kylät
- Imagokylät.

Teemoissa ja työpajoissa hyödynnetään eri asiantuntijoita ja sparraajia. Parhaat käytännöt jaetaan ja monistetaan muihin kyliin.

Tulevaisuuden kylä -hankkeen vetäjänä toimii kehittämisasiantuntija Tuija Takamäki.

3.3.1.2. Kestävät ja kyvykkäät kumppanikylät

(Toteutusaika 1.5.2024- 31.12.2026)

Maakunnallista Kestävät ja kyvykkäät kumppanikylät -hanketta haetaan huhtikuun haussa ELY-keskukselta. Hanketta hallinnoi Leader Liiveri. Hankkeen teemoina on kumppanuus, kriisinkestävyys/huoltovarmuus sekä yhteisöllisyys.

Hankkeen tavoitteena on luoda kestävä yhteistyöverkosto kuntien, kyläyhteisöjen ja eri toimijoiden välille, edistää kriisinkestävyyttä ja varautumista sekä tukea kylien kehittämistä. Hankkeessa keskitytään myös huoltovarmuuden ja kriisiviestinnän kehittämiseen sekä kyläyhteisöjen valmiuksien parantamiseen kriisitilanteissa. Tavoitteena on luoda pitkäkestoinen ja vahva kumppanuusmalli kylien hyvinvoinnin ja turvallisuuden tukemiseksi.

Kyvykkäät kylät -hankkeen vetäjänä toimii kehittämisasiantuntija Tuija Takamäki.

3.4. Nuorten aktivointi ja osallisuus

Nuorisotoimintaa aktivoidaan tiedottamalla nuorille ja nuorten parissa toimiville aikuisille heille suunnatusta toiminnasta, Leader-rahoituksesta ja muista rahoitusmahdollisuuksista. Tarvittaessa avustetaan nuoria tai nuorten kanssa toimivia aikuisia eri rahoituslähteiden käytössä ja hakemusten laatimisessa.

Leader Suupohjan oman nuorisajaoston toiminta jatkuu vuonna 2024. Jaosto koostuu toiminta-alueen aktiivisista ja vaikuttamishaluisista nuorista, jotka haluavat olla mukana vaikuttamassa nuorten asumisen, elämisen ja harrastusmahdollisuuksien kehittämiseen. Nuorisojasto aktivoi ja arvioi NuorisoLeader-rahahakemuksia ja antaa lausunnon Leader-hankkeista, joissa on nuorisoon kohdistuvia toimia. Jaosto kokoontuu säännöllisesti, suunnittelee erilaisia nuorten tapahtumia ja osallistuu valtakunnalliseen nuoriso-Leader-toimintaan.

Nuorten ryhmille suunnattua NuorisoLeader-rahaa on haettavissa pieniin projekteihin, jolla parannetaan nuorten hyvinvointia, viihtyvyyttä ja osallisuutta. Tavoitteena on synnyttää uudenlaista toimintaa, sekä saada uusia toimijoita mukaan kehittämistyöhön ja hankkeisiin.

3.4.1. Yhdistyksen omat nuorten hankkeet vuonna 2024

3.4.1.1. Tulevaisuuden tekijät

(Toteutusaika 1.4.2022-30.4.2024)

Hankkeessa järjestetään media-, peli- ja ympäristökasvatusta alueella. Lisäksi sisältönä on nuorten osallisuutta sekä nuorisajaoston osaamista parantavia toimenpiteitä.

Alkuvuoden 2024 aikana toimenpiteinä ovat mm.

- Nuoriso Leader –aktivointi messuilla, tapahtumissa, koulujen välitunneilla sekä nuorisoryhmien kokouksissa.
- Osallisuustapahtumat Kauhajoella ja Teuvalla
- Mediakoulutukset nuorisajaostolle (4kpl).

Hankkeessa työskentelee hankevastaavana Janne Taipaleenmäki.

3.4.1.2. Nuorisohanke AVI:n rahoituksella

(Toteutusaika 1.6.2024-31.5.2025)

Rahoitusta uuteen nuorisohankkeeseen haetaan Etelä-Pohjanmaan Leader-ryhmien yhteistyönä AVI:lta kevään 2024 aikana. Jokainen Leader-ryhmä hakee AVI:lta rahoitusta omalle hankkeelleen, vaikka yhteistyötä tehdäänkin hankkeen toteutuksessa Etelä-Pohjanmaan Leader-ryhmien kesken. Kehittämisteemoina hankkeessa on osallisuus, kansainvälinen yhteistyö, mediakasvatus ja talouskasvatus. Jokainen Leader-ryhmä vastaa vuorollaan kustakin teemasta ja Leader Suupohja vastaa vuonna 2024 mediakasvatusosioista.

Hankkeessa työskentelee hankevastaavana Janne Taipaleenmäki.

3.4.1.3. Nuoret äänessä

(Toteutusaika 1.4.2024-31.3.2025)

Kevään 2024 aikana valmistellaan Nuoret äänessä-hanketta, jossa aktivoidaan nuoria tekemään videot omien kotikuntiansa päättäjille ja vaikuttajille, missä kertovat mikä on heille rakkainta kotiseudulla ja miten kotikuntaa tulisi muuttaa tai kehittää, että se houkuttelisi nuoria jäämään tai muuttamaan takaisin seudulle opiskelujen ja perheen perustamisen jälkeen.

Hankkeessa työskentelee hankevastaavana Janne Taipaleenmäki.

3.5. Yritys-, Yhteisö- ja NuorisoLeader-rah

Yritys-, Yhteisö- ja NuorisoLeader-rahaa myönnetään kylien/yhteisöjen, nuorten ryhmien ja yritysten pieniin investointeihin ja kehittämisprojekteihin. Rahoituksella halutaan luoda uutta toimintaa ja tukea pienten mutta tarpeellisten projektien toteutumista. Tavoitteena on saada uusia ja erilaisia toimijoita mukaan oman asuin- ja elinympäristönsä kehittämiseen. Rahoitus myönnetään Leader Suupohjan omista varoista. Hakijoiden tulee Yritys- ja YhteisöLeader-rahamen osalta olla Suupohjan Kehittämisyhdistys ry:n jäseniä. Vuoden 2024 aikana panostetaan erityisesti nuorten aktivointiin ja NuorisoLeader-rahasta viestimiseen.

4. Muu toiminta ja yhteistyötahot

Yhdistyksen edustajat osallistuvat toimintavuoden aikana myös muuhun seudulliseen, maakunnalliseen, valtakunnalliseen ja kansainväliseen kehittämistyöhön. Alueiden välinen ja kansainvälinen toiminta on näkyvästi mukana kehittämissyhdistyksen toiminnassa myös Leader-hankkeiden ulkopuolella.

Vuonna 2024 on suunnitteilla tai meneillään seuraavia toimintoja:

- Yhteistyö muiden Etelä-Pohjanmaan Leader-ryhmien kanssa jatkuu vuonna 2024 aktiivisena. Toimintaryhmien tapaamisia järjestetään säännöllisesti. Yhteistyötä tehdään myös Leader Pohjois-Satakunnan, Leader Yhyreksen ja Leader Aktion Pohjanmaan kanssa.
- Vertaisauditointia jatketaan Rieska Leaderin kanssa.
- Etelä-Pohjanmaan Leader-ryhmillä on varsinaisen jäsenen paikka maakunnan yhteistyöryhmässä sekä sihteeristössä. Sihteeristössä on myös varajäsenen paikka. Edustus on vaihtuva Leader-ryhmien toiminnanjohtajien kesken.
- Leader Suupohjalla on edustus myös ELLE-ryhmässä, jossa jäsenenä on toimintaryhmien edustajien lisäksi ELY-keskuksen virkamiehiä. ELLE-ryhmässä käsitellään mm. yhteisiä linjauksia hankkeisiin liittyen ja tiedotetaan ajankohtaisista asioista.
- Etelä-Pohjanmaan Leader-ryhmät ovat mukana myös vuonna 2021 perustetussa järjestöneuvostossa.
- Yhteistyötä tehdään aktiivisesti myös omalla alueella.

Suupohjan Kehittämissyhdistyksellä on ollut syksystä 2012 lähtien käytössään laatukäsikirja. Laatukäsikirjaa päivitetään edelleen suunnitelman mukaisesti ja yhdistyksen toimintaa kehitetään laatukäsikirjassa esitetyllä tavalla.

Suupohjan seutuviestintä

Leader Suupohja koordinoi seudullista viestintää ja viestintätoimintaa. Viestintätoimiin kuuluvat Leader Suupohjan lisäksi Kauhajoen kaupunki, Isojoen kunta, Karijoen kunta, Teuvan kunta sekä Suupohjan koulutuskuntayhtymä Vuoksi. Viestintätoimi laatii yhdessä vuosittaisen toimintasuunnitelman ja budjetin. Seutuviestinnällä tehdään alueen yhteisiä viestintä- ja markkinointiprojekteja, järjestetään koulutuksia toimijoille sekä pidetään yllä visitsuupohja.fi -sivustoa. Vuoden 2024 seutuviestinnän rahoituksella toteutetaan mm. erillispainos Visit Suupohja -kesäjulkaisusta 2024.

TULO- JA MENOARVIO VUODELLE 2024

	<u>Budjetoitu</u> <u>vuodelle 2024</u>		<u>Toteutunut</u> <u>vuosi 2023</u>	
Varsinainen toiminta				
Tuotot		587 500,00		577 028,17
Kulut				
Henkilöstökulut	-378 500,00		-377 685,27	
Poistot	-5 500,00		-6 498,55	
Muut kulut	-203 500,00	-587 500,00	-192 544,32	-576 728,14
Varsinainen toiminta yhteensä		0,00		300,03
Tuotto- / Kulujäämä		0,00		300,03
Varainhankinta				
Tuotot				
Jäsenmaksutuotot	8 000,00		7 857,00	
Liiketoiminnan tuotot	0,00	8 000,00	0,00	7 857,00
Kulut				
Liiketoiminnan kulut		0,00		0,00
Varainhankinta yhteensä		8 000,00		7 857,00
Tuotto- / Kulujäämä		8 000,00		8 157,03
Sijoitus- ja rahoitustoiminta				
Tuotot	7 500,00		0,00	
Kulut	0,00	7 500,00	-35,68	-35,68
Sijoitus- ja rahoitustoiminta yhteensä		7 500,00		-35,68
Tuotto- / Kulujäämä		15 500,00		8 121,35
Yleisavustukset				
Tuotot	33 000,00		33 435,00	
Kulut	-53 500,00	-20 500,00	-58 948,71	-25 513,71
Tilikauden tulos		-5 000,00		-17 392,36
Tilinpäätössiirrot				
Siirrot vapaisiin rahastoihin		-7 000,00		-6 867,00
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)		-12 000,00		-24 259,36

